

Grondkamers

Jaarverslag 2025

Inhoud

1	Inleiding 2
1.1	Kenschets grondkamers 2
1.2	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2
2	Actualiteiten 3
2.1	ICT en digitalisering3
2.2	Werkprotocol 3
2.3	Herziening pachtrecht 3
3	Prestaties 5
3.1	Werkvoorraad 5
3.2	Aantal ontvangen en afgehandelde verzoeken 5
3.3	Doorlooptijden 7
3.4	Kwaliteit 7
4	Financiën 9
4.1	Gerealiseerde uren 10
4.2	Leges 11
4.3	Direct Uitvoering gebonden Kosten 11
4.4	Kostendekkend 12

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de grondkamers over het jaar 2025. In dit jaarverslag worden de werkzaamheden van de vijf grondkamers en van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voor de grondkamers over het afgelopen jaar beschreven.

1.1 Kenschets grondkamers

Op 1 juli 2012 is de Kaderwet ZBO's in werking getreden en zijn de grondkamers officieel zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) geworden. De grondkamers zijn onafhankelijk van de uitvoerende macht. RVO ondersteunt de vijf grondkamers bij de uitvoering van hun wettelijke taken.

De grondkamers zijn begin jaren 40 van de 20^e eeuw in het leven geroepen om goede pachtverhoudingen te bevorderen tussen pachters en verpachters. Elk college bedient een regio.

De vijf regio's zijn:

Noord:	Groningen, Friesland en Drenthe
Noordwest:	Noord-Holland, Flevoland en Utrecht
Oost:	Overijssel en Gelderland
Zuidwest:	Zuid-Holland en Zeeland
Zuid:	Noord-Brabant en Limburg

Figuur 1 Indeling grondkamers

De taken vloeien voort uit de wet- en regelgeving op het terrein van het pachtrecht: Burgerlijk Wetboek, Boek 7, Titel 5, Uitvoeringswet grondkamers, Uitvoeringsbesluit pacht, Pachtprizenbesluit 2007, Uitvoeringsregeling pacht en de Omgevingswet.

De voornaamste taken zijn het toetsen van reguliere en geliberaliseerde pachtovereenkomsten, het registreren van teeltpachtcontracten, het behandelen van verzoeken om te mogen verpachten voor een kortere dan de wettelijke pachtduur en het herzien van de pacht prijs op verzoek van een van de partijen.

1.2 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

De vijf grondkamers worden ondersteund door het Secretariaat pacht en visserijrechten (SPV), dat onderdeel is van RVO.

Daarnaast zijn diverse andere afdelingen van RVO betrokken bij de werkzaamheden voor de grondkamers, zoals Facilitaire Zaken voor het verwerken van de ontvangen pachtverzoeken, Finance & Control voor het innen van de leges, Klantcommunicatie landbouw en natuur voor het eerste klantcontact en Informatievoorziening voor ICT ondersteuning.

2 Actualiteiten

2.1 ICT en digitalisering

Met het Nieuw PachtRegistratieSysteem (NPRS), dat sinds 2023 in gebruik is genomen, zijn aanzienlijke stappen voorwaarts gezet in het verder digitaliseren en optimaliseren van werkprocessen en is de uitvoering efficiënter geworden. Continue worden gebruikerswensen en verbeteringen in het systeem doorgevoerd om het proces te verbeteren. Het uiteindelijke doel is om de uitvoering, van indiening tot besluit, voor het overgrote deel, digitaal te laten verlopen.

Het is voor elke partij al mogelijk om een verzoek via de elektronische weg in te dienen. Tot op heden maakt ongeveer de helft van de partijen daarvan gebruik. De andere helft dient het verzoek dus nog op papier en per post in. Eind 2025 is onderzoek gedaan naar de redenen van de klant om een verzoek via de post in te willen dienen en op welke wijze de klant gestimuleerd kan worden om voor de elektronische, veilige weg te kiezen. De resultaten zullen worden gebruikt om het digitale indieningsproces verder te optimaliseren en op een gebruiksvriendelijke manier mogelijk te maken.

In 2025 is gewerkt aan een module die leden en deskundigen van de grondkamer de mogelijkheid biedt om taxaties digitaal in te vullen en aan te leveren bij de grondkamers. De verwachting is dat de module in 2026 wordt opgeleverd.

2.2 Werkprotocol

Na een intensief traject is op 2 oktober 2025 het werkprotocol Grondkamers en Kamer voor de Binnenvisserij door alle partijen ondertekend en in werking getreden. Dit werkprotocol vervangt het protocol dat in 2019 afliep.

Het werkprotocol is opgesteld voor de nadere invulling van de werkrelatie tussen het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, de grondkamers, Kamer voor de Binnenvisserij en RVO. Het protocol heeft als doel om op een samenhangende manier een beschrijving te geven van ieders taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor zover die niet bij of krachtens de wet zijn geregeld.

2.3 Herziening pachtrecht

In december 2025 is een wetsvoorstel in consultatie gebracht tot herziening van de pachtregelgeving. Dat is voor de grondkamers een welkome stap die lang op zich heeft laten wachten. Sinds 2007 is al veel gesproken over evaluatie, herziening en wijziging van het pachtstelsel, maar concrete wijzigingen zijn lange tijd niet van de grond gekomen. De afgelopen jaren hebben de veldpartijen, LTO Nederland, het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK), de Bond van pachters en eigen grondgebruikers (BLHB) en de Federatie Particulier Grondbezit (FPG) daartoe een eerste concept van de notitie 'Transitie in de pacht' ingediend bij de Staatssecretaris. Verder is tijdens het Commissiedebat van 20 januari 2025 door de Kamerleden Bromet en Van Campen de initiatiefnota 'De wijsheid in pacht' ingediend met voorstellen om de pachtregelgeving te herzien. Dit alles heeft erin geresulteerd dat de Staatssecretaris de voorbereiding van een wetsvoorstel voor aanpassing van

de pachtregelgeving ter hand heeft genomen. Het wetsvoorstel dat in december 2025 in consultatie is gebracht betreft een integrale herziening van het pachtstelsel.

De onderstaande tabel geeft de hoofdstructuur van pachtvormen voor de nieuwe pachtregelgeving weer.

Pachtvorm	Toepassingsgebied	Looptijd	Rechten	Pachtprijs
Standaard-pacht	Hoeves, gebouwen, los land	Minimaal 24 jaar	Indeplaatsstellings-, melioratie-, geen continuatierecht	Vrij, gekoppeld aan indexering
Kortlopende pacht (bijzondere pachtvormen)	Hoeves, gebouwen, los land	Maximaal 12 jaar	Geen ontleende rechten	Pachtnormen progressief gekoppeld aan looptijd
Continuatie-pacht (bijzondere pachtvormen)	Hoeves, gebouwen, los land	Minimaal 12 jaar voor hoeves, 6 jaar voor los land	Indeplaatsstellings-, melioratie-, voorkeurs- en continuatierecht.	Vrij, gekoppeld aan indexering
Teeltpacht (bijzondere pachtvormen)	Alleen los land, voor hoogrenderende gewassen met korte teeltcyclus	Maximaal 2 jaar (teeltperiode)	Geen ontleende rechten	Prijs vrij te bepalen, zonder toetsing door grondkamer
Natuurpacht (bijzondere pachtvormen)	Gronden als bedoeld in artikel 2:44 Omgevingswet	Minimaal 6 jaar	Geen ontleende rechten	Hoogst toelaatbare prijs: pachtnormen

In het in consultatie gebrachte voorstel behouden de grondkamers hun rol bij de toetsing en goedkeuring van pacht-, wijzigings- en beëindigingsovereenkomsten. Tegelijk met het in consultatie brengen van het wetsvoorstel is daarom door de Staatssecretarissen van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en van Justitie en Veiligheid aan de grondkamers gevraagd om advies uit te brengen over de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudegevoeligheid, de zogenoemde HUF-toets, van het voorliggende concept wetsvoorstel tot wijziging van titel 7.5 (Pacht) van het Burgerlijk Wetboek en de Uitvoeringswet grondkamers. De grondkamers is gevraagd om voor 1 maart 2026 een reactie in te dienen.

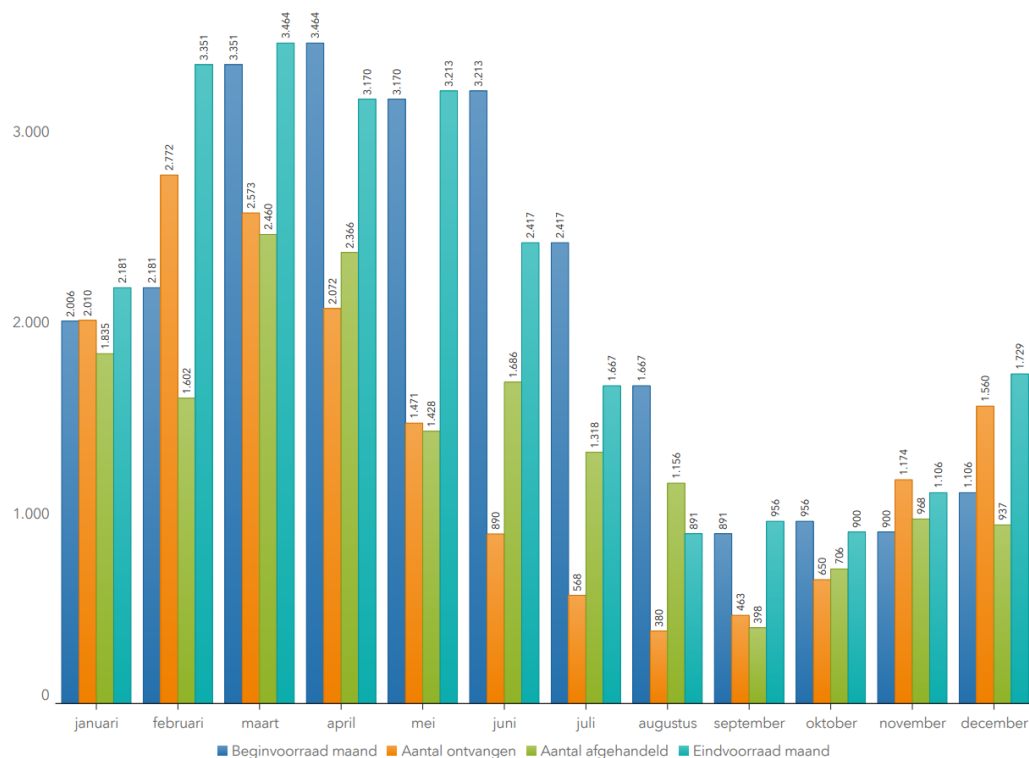
De grondkamers zijn blij om op deze wijze betrokken te worden in het proces en de mogelijkheid te krijgen om mee te denken over de uitvoerbaarheid van de ingediende voorstellen. De huidige voorstellen zien echter niet op de herziening en/of wijziging van lagere regelgeving, zoals het Pachtprijzenbesluit 2007, het Uitvoeringsbesluit pacht en de Uitvoeringsregeling pacht. Ook zijn aangekondigde Algemene Maatregelen van Bestuur als de positieflijst voor duurzaamheidsbepalingen en de negatieflijst voor wat betreft de teelten waarvoor teeltpachtovereenkomsten kunnen worden afgesloten thans nog niet bekend.

3 Prestaties

In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op het aantal afgehandelde verzoeken, de werkvoorraad en de doorlooptijden.

3.1 Werkvoorraad

In figuur 2 is de werkvoorraad van 2025 afgezet tegen het aantal ontvangen en afgehandelde verzoeken. De werkvoorraad volgt het reguliere patroon. In het begin van het jaar loopt de voorraad ontvangen pachtverzoeken (fors) op door de systematiek van de regelgeving. In de tweede helft van het jaar neemt de werkvoorraad aanmerkelijk af met aan het eind van het jaar de gebruikelijke eindvoorraad.

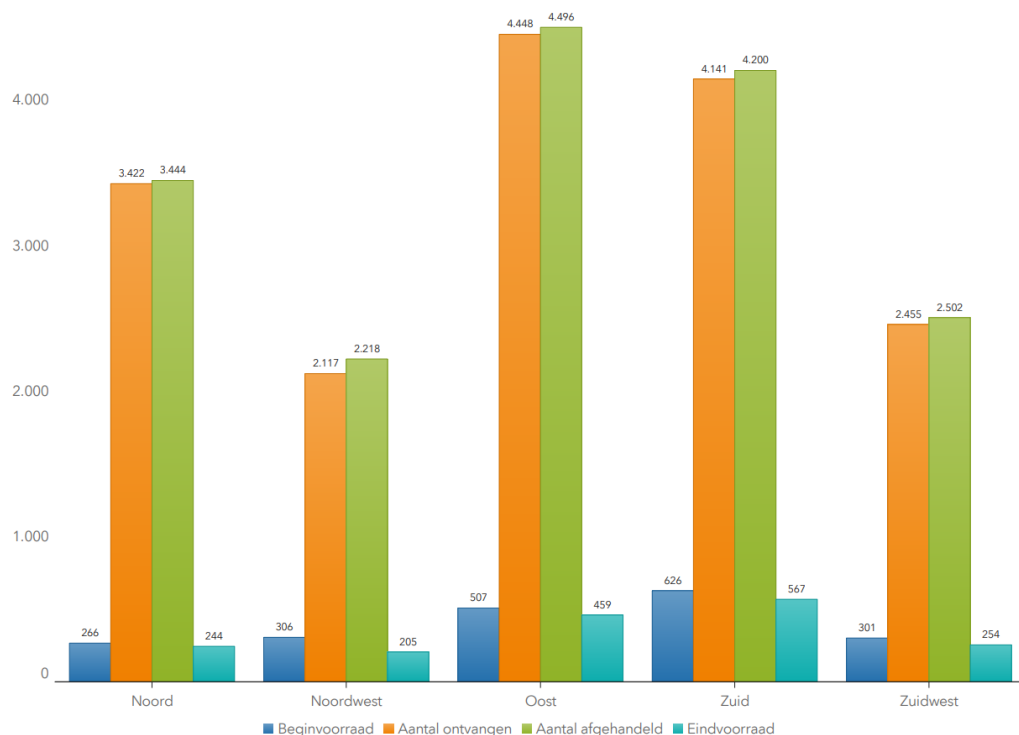

Figuur 2 Verloop werkvoorraad 2025

3.2 Aantal ontvangen en afgehandelde verzoeken

Het aantal ontvangen verzoeken verschilt per grondkamer. Net als elk jaar behandelen de grondkamers Oost en Zuid de meeste verzoeken. Bij de andere grondkamers varieert het aantal ontvangen verzoeken. Dit is mede ingegeven door de regionale indeling van de grondkamers. Bovendien heeft iedere grondkamer zijn eigen kenmerkende verzoeken.

In onderstaande tabel zijn de aantallen per grondkamer inzichtelijk gemaakt.

Tabel 1 Overzicht verzoeken in 2025 uitgesplitst per grondkamer

Het aantal ontvangen pachtverzoeken is in lijn met vorig jaar. In 2025 zijn iets meer (ca. 145) pachtverzoeken ontvangen dan in 2024.

Pachtvorm	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Geliberaliseerd art 397:1	15.081	15.586	14.727	14.146	15.383	14.979	15.019
waarvan e-Pacht	1.995	2.220	2.175	2.170	1.910	1.998	2.209
Geliberaliseerd art 397:2	68	74	67	50	55	73	72
Reguliere pacht	1.269	1295	1.141	1096	1.061	954	1084
Teelpacht	56	74	76	65	60	213	238
Herziening Pachtprijs	70	57	36	30	48	66	27
Overige verzoeken	81	84	97	125	127	153	143
Totaal ontvangen verzoeken	16.625	17170	16144	15.512	16.734	16.438	16.583

Tabel 2 Overzicht ontvangen verzoeken totaal en per pachtvorm 2019-2025

Sinds 2024 is een trendbreuk te zien in het aantal ontvangen verzoeken dat betrekking heeft op de pachtvorm teelpacht. Een belangrijke reden hiervan is de wijziging van de bedrijfsopvolgingsregeling per 1 januari 2024.

Ruim 90% van de verzoeken heeft betrekking op geliberaliseerde pachtcontracten voor zes jaar of korter. Van die contracten heeft bijna 70% een looptijd van 1 jaar. In de afgelopen 4 jaar is de verhouding naar looptijd bij deze pachtvorm nagenoeg onveranderd gebleven. Geleidelijk is een stijging waar te nemen in de pachtcontracten met een looptijd van 6 jaar.

Jaartal	Aantal %	Looptijd 1 jaar	Looptijd 2 jaar	Looptijd 3 jaar	Looptijd 4 jaar	Looptijd 5 jaar	Looptijd 6 jaar	Totaal
2022	Aantal	8.105	829	861	207	269	788	11.059
	%	73%	8%	8	2	2	7	100%
2023	Aantal	10.957	1.086	1.253	231	342	1.272	15.141
	%	73%	7%	8%	2%	2%	8%	100%
2024	Aantal	10.239	1.275	1.235	291	354	1.342	14.736
	%	69	9	8	2	3	9	100%
2025	Aantal	10.245	1.132	1.250	247	333	1.621	14.828
	%	69	8	8	2	2	11	100%

Tabel 3 Overzicht duur looptijd geliberaliseerde pachtcontracten < 7 jaar, 2022-2025

3.3 Doorlooptijden

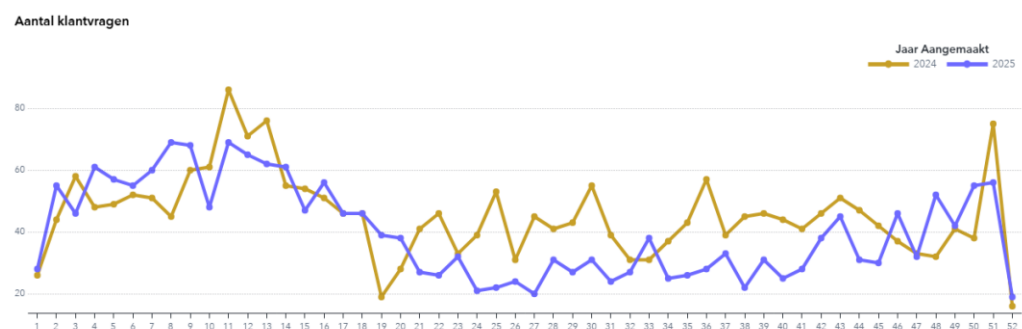
De Algemene wet bestuursrecht (Awb) is formeel niet van toepassing op pachtverzoeken (zie art. 46 Uitvoeringswet grondkamers). De in de Awb genoemde afhandeltermijn van 6 weken wordt wel gehanteerd als streeftermijn voor de afhandeling van pachtverzoeken. In 70% van de verzoeken wordt deze termijn gehaald. Van de verzoeken die digitaal (via de e-pacht module) worden ingediend, is dat percentage 85.

Voor een aantal verzoeken is het ook niet mogelijk om deze binnen 6 weken af te handelen vanwege benodigde taxaties, reactietermijnen van partijen op een voorlopig oordeel en het vergaderrooster van de grondkamers.

3.4 Kwaliteit

Klantvragen

Klantcommunicatie landbouw en natuur verzorgt de eerste communicatie met de klant. In 2025 is het totaal aantal klantvragen ten opzichte van 2024 licht gedaald. In onderstaande grafiek wordt het aantal klantvragen per maand weergegeven voor 2025 ten opzichte van 2024.

Figuur 3 Klantvragen 2025 t.o.v. 2024

In 2025 zijn er 2.086 klantvragen binnengekomen en afgehandeld tegenover 2.372 in 2024. Dit is een daling van ongeveer 12% ten opzichte van 2024. De meeste klantvragen (92%) werden telefonisch gesteld. De overige vragen (8%) kwamen binnen via e-mail en chat.

De klantvragen zijn verschillend van aard maar het merendeel ziet op de aanvraagprocedure en procesinformatie.

De klanten hebben in 2025 het contact met een 7,7 (o.b.v. 89 reacties) gewaardeerd.

Klachten

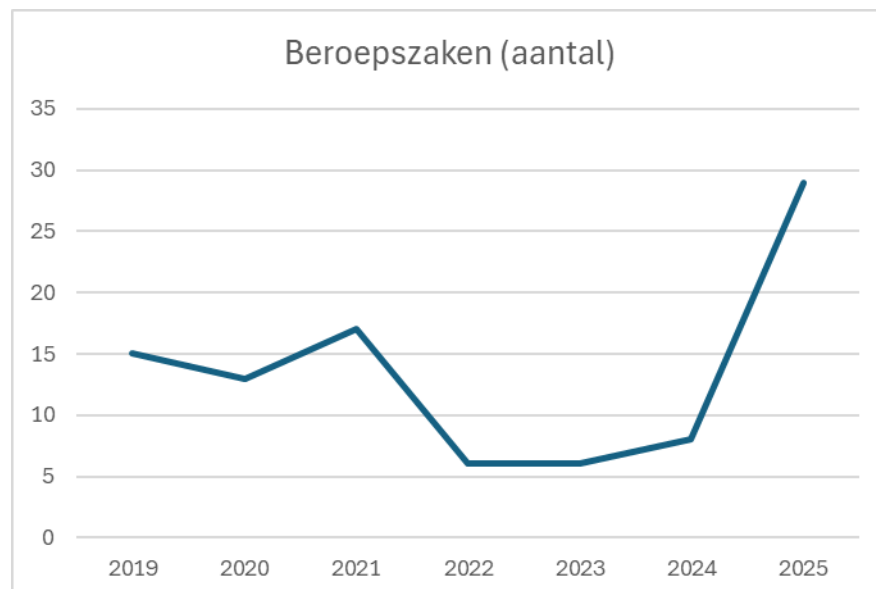
De grondkamers hebben een klachtenprocedure vastgesteld welke is gepubliceerd op de website. De registratie en afhandeling van ontvangen klachten wordt hierdoor uniform uitgevoerd voor alle grondkamers.

Bij de grondkamers, bij het Ministerie van LNV en RVO zijn in 2025 geen formele klachten¹ binnengekomen.

¹een klacht is na bemiddeling ingetrokken

Beroep

De Centrale Grondkamer heeft in 2025 29 beroepen ontvangen. Dit is een aanzienlijke stijging (+21) ten opzichte van het jaar ervoor. De geconstateerde stijging lijkt van incidentele aard te zijn. Onder de ontvangen beroepszaken bevindt zich een cluster van 19 samenhangende dossiers. Deze zaken spitsen zich toe op de rechtsvraag of een tussentijds beëindigingsbeding toelaatbaar is binnen een geliberaliseerde pachtovereenkomst met een looptijd van minder dan één jaar. De andere beroepen zien op zowel goedkeuringsverzoeken als herzieningsverzoeken.

Figuur 4 Beroepszaken 2019-2025

Uitspraken van de Centrale Grondkamer zijn te vinden op de **website van de Rechtspraak**.

Uit het jaarlijks geringe aantal beroepschriften (0,17% in 2025) en geen klachten kan afgeleid worden dat de kwaliteit van de geleverde diensten en producten goed is.

De uitgaven van de grondkamers en de diensten die RVO levert ten behoeve van de grondkamers worden voor een groot deel gedekt door de inkomsten uit leges (in 2025 bijna 70%). De uitvoeringskosten minus de inkomsten uit leges is in 2025 op het niveau van 2024 gebleven.

In tabel 4 is een overzicht gegeven van de inkomsten en uitvoeringskosten van de afgelopen 5 jaren.

	2021	2022	2023	2024	2025
Inkomsten					
Afgehandelde contracten	14.584	10.178	20.629	16.712	16.869
Omzet (geïnde leges)	€ 2.050.086	€ 1.599.192	€ 2.904.985	€ 2.681.322	€ 2.632.524
Uitvoeringskosten					
Aantal gerealiseerde uren	25.269	26.827	31.441	28.922	26.797
Uurtarief	T1 93,01	T1 96,29	T1 101,76	T1 80,34	T1 89,49
	T2 112,16	T2 109,91	T2 116,61	T2 104,91	T2 114,23
	T3 143,94	T3 149,93	T3 159,57	T3 144,21	T3 149,70
				T4 193,13	T4 193,65
Kosten (uur x tarief)	€ 2.487.786	€ 2.680.479	€ 3.319.757	€ 2.663.708	€ 2.728.215
Direct Uitvoeringsgebonden Kosten	€ 605.597	€ 869.078	€ 1.420.604	€ 1.141.920	€ 1.096.629
Uitvoeringskosten minus inkomsten	-€ 1.043.297	-€ 1.950.365	-€ 1.835.376	-€ 1.124.306	-€ 1.192.320

Tabel 4 Inkomsten en kosten grondkamers over de periode 2021-2025

Afgehandelde facturen en leges

De werkvoorraad en het aantal afgehandelde contracten is in 2025 op gebruikelijk niveau. In 2025 zijn 16.869 pachtverzoeken afgehandeld. Facturatie vindt plaats na afhandeling van pachtverzoeken. De facturatie tot en met de betaling is voor het merendeel van deze verzoeken (97%) afgehandeld.

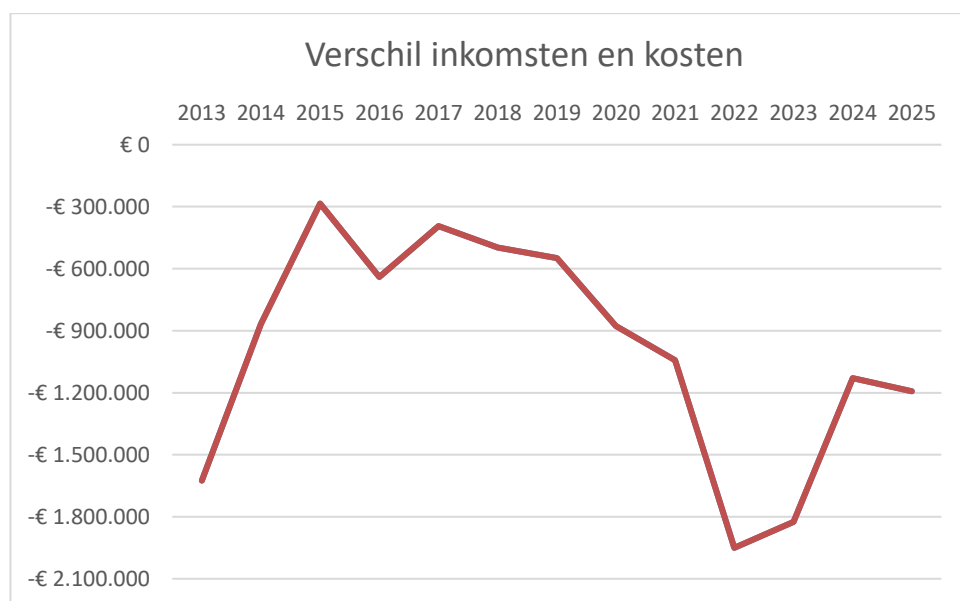
Gerealiseerde uren

Het aantal gerealiseerde uren voor 2025 is ten opzichte van 2024 met 2.125 uren afgenomen. De behandeltijd per dossier is ietwat afgenomen van 1,73 uren per dossier in 2024 naar 1,59 uren per dossier in 2025, maar ligt onder de gemiddelde afhandelstijd van de afgelopen 5 jaren (1,84 uren per dossier). De gemiddelde afhandelstijd varieert per jaar afhankelijk van de inhoud van het pachtcontract en het aantal contracten per pachtvorm.

Verschil kosten versus inkomsten

In 2025 zijn de kosten voor de uitvoering na aftrek inkomsten uit de leges licht gestegen ten opzichte van 2024 (verschil € 68.014).

In figuur 5 wordt een overzicht gegeven van de uitvoeringskosten na aftrek van de inkomsten uit leges over de periode van 2013 tot en met 2025.

Figuur 5: Netto financieel verschil voor grondkamers over de periode 2013-2025

4.1 Gerealiseerde uren

De gerealiseerde uren in 2025 zijn weergegeven in tabel 5. Het merendeel van de uren wordt vanzelfsprekend gemaakt door team SPV die de grondkamers ondersteunt bij de registratie en afhandeling van de pachtverzoeken. Daarnaast worden de grondkamers ondersteund door andere afdelingen van RVO (zie 1.2). De uren van de voorzitters en secretarissen van de grondkamers zijn apart vermeld. In 2025 zijn 2.125 uren minder gemaakt dan in 2024.

Procesonderdeel 2025	Uren				
	Tariefgroep 1	Tariefgroep 2	Tariefgroep 3	Tariefgroep 4	Totaal
Registratie en afhandeling pachtverzoeken	16.131	519	26		16.676
Klantcommunicatie	760	826	244	37	1.867
ICT werkzaamheden		864	122	12	998
Management en ondersteuning	468	40	1.221	118	1.847
Werkzaamheden secretarissen			2.659		2.659
Werkzaamheden voorzitters	2.750				2.750
Totaal	20.109	2.249	4.272	167	26.797

Tabel 5 Gerealiseerde uren ten aanzien van werkzaamheden grondkamers in 2025

In 2025 zijn iets meer pachtverzoeken ontvangen (+145) en afgehandeld (+157) dan in 2024. Bovendien is er een evenwichtige begin- en eindvoorraad (zie 3.1).

De uren voor Klantcommunicatie zijn gestegen (+435). Dit heeft o.a. te maken met het klantonderzoek dat is uitgezet.

Formeel behoren de uren van de voorzitters in tariefgroep 3 geplaatst te worden. Aangezien zij echter geen werkplek en andere ondersteuning van RVO krijgen, is dit sinds 2014 teruggebracht naar tariefgroep 1.

Sinds 2024 is een nieuwe systematiek voor de tarieven geïntroduceerd. Allereerst is een extra tariefgroep (T4) toegevoegd. Daarnaast rekent RVO opdracht generieke kosten en fte's separaat toe aan opdrachtgevers die van de betreffende diensten gebruik maken middels een pakket van Generieke Informatievoorziening en Dienstverlening (GID).

De salarissen van de voorzitters en secretarissen worden door RVO uitbetaald.

4.2 Leges

De tarieven voor geliberaliseerde pacht voor zes jaar of korter zijn per 1 januari 2025 verhoogd van € 159 naar € 161. Het tarief voor e-pachtverzoeken is sinds de invoering in 2014 onveranderd en bedraagt € 100. Voor de overige pachtvormen is het tarief afhankelijk van de pacht prijs en de geldende regionorm waardoor het tarief per verzoek moet worden vastgesteld. Er geldt echter wel een minimum- en maximumtarief.

4.3 Direct Uitvoering gebonden Kosten

De direct uitvoering gebonden kosten (DUK), zoals weergegeven in tabel 6, zijn de kosten die de vijf grondkamers en RVO naast de personeelskosten maken voor de uitvoering van de opdracht.

Categorie DUK	2021	2022	2023	2024	2025
Vacatie- en taxatiegelden	€ 238.342	€ 224.286	€ 272.803	€ 308.975	€ 275.737
Vergaderkosten grondkamers	€ 7.793	€ 67	€ 14.504	€ 11.780	€ 13.594
Reiskosten voorzitters	€ 592	€ 1.643	€ 0	€ 0	€ 0
Porti- en verzendkosten	€ 83	€ 21.105	€ 46.536	€ 45.210	€ 48.526
ICT kosten	€ 119.262	€ 470.948	€ 563.999	€ 243.757	€ 227.740
Kadaster	€ 8.551	€ 8.826	€ 9.983	€ 11.371	€ 11.797
Scankosten	€ 211.336	€ 125.549	€ 9.216	€ 8.315	€ 6.604
Overig	€ 19.638	€ 16.655	€ 32.231	€ 40.458	€ 28.908
Incassokosten				€ 86	€ 17
Contributies			€ 687	€ 1.323	€ 13.061
Afschrijvingskosten			€ 470.645	€ 470.645	€ 470.645
Totaal	€ 605.596	€ 869.079	€ 1.420.604	€ 1.141.920	€ 1.096.629

Tabel 6 Directe Uitvoering gebonden Kosten

De direct uitvoeringsgebonden kosten zijn in 2025 met € 45.291 gedaald t.o.v. 2024. De belangrijkste reden hiervoor is de daling van de ICT-kosten door het operationeel zijn van NPRS.

De vacatiegelden is het bedrag dat leden en deskundigen van de grondkamers ontvangen voor het voorbereiden en bijwonen van de maandelijkse vergaderingen van de grondkamers. De leden en deskundigen ontvangen hiervoor een vast uurtarief en de uren worden gedeclareerd bij RVO. In 2025 was dit uurtarief €104. De jaarlijkse verschillen hebben naast de geringe tariefverhoging vooral te maken met het aantal aan taxaties bestede uren.

De scankosten worden voor een groot deel bepaald door het aantal te scannen pagina's. Sinds 2023 is de verdeelsleutel binnen RVO anders verwerkt waardoor slechts een deel van de kosten is doorbelast. Daarnaast is het scannen vanaf 2023 overgegaan naar een andere partij. Die andere partij hanteert een lagere prijs, waardoor de kosten vanaf 2023 een stuk lager zijn dan in de voorgaande jaren.

De kosten bij de post 'Overig' hebben betrekking op de applicatie iBabs, mailingen pacht (Xerox), vakliteratuur en noodzakelijke actualisering van naslagwerken.

In 2023 is geïnvesteerd in NPRS. RVO brengt het investeringsbedrag niet in één keer in rekening, maar in vijf jaar via de afschrijvingskosten. Vanaf 2023 wordt elk jaar een bedrag van € 470.645 afgeschreven. Uitgaande van ingebruikname van NPRS lopen deze kosten uiterlijk tot en met 2027 door. Deze kosten worden jaarlijks meegenomen in de DUK.

4.4 Kostendekkend

Idealiter dekken de inkomsten uit leges 100% de uitgaven van de grondkamers en de diensten die RVO levert ten behoeve van de grondkamers. Om moverende redenen is een volledig kostendekkende uitvoering sinds jaar en dag niet haalbaar. In 2025 is een groot deel, namelijk bijna 70%, van de uitvoering gedekt door de inkomsten uit leges. Over de afgelopen 5 jaar (2021-2025) is het gemiddelde dekkingpercentage 62. Het jaarlijkse verschil wordt vooral veroorzaakt door een stijging van de ICT-kosten (door o.a. de investering en verbeteringen in NPRS) en omdat de leges minder hard stijgen dan de tarieven voor de uitvoering.

Dit is een uitgave van de Grondkamers.

Maart 2026